

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών εννοιών .

(Μονάδες 15)

- 1.Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων
- 2.Πτωχευση (1893)
- 3.Προσωρινη Κυβέρνησις της Κρήτης (1905)

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

(Μονάδες 10)

1. Η διεκδίκηση των εθνικών γαιών μετά την επανάσταση από όλες τις κοινωνικές τάξεις πυροδότησε κοινωνικές εντάσεις.
2. Η Εθνική Τράπεζα από την ίδρυσή της έως και τα μέσα του 20ου αιώνα διατήρησε το δικαίωμα της έκδοσης χαρτονομίσματος για λογαριασμό του ελληνικού κράτους.
3. Οι Βενιζελικοί ήταν επιφυλακτικοί με τα μέλη του Λαϊκού κόμματος, φοβούμενοι ότι σε περίπτωση εκλογικής τους ανάδειξης θα επικρατούσαν τα ακραία στοιχεία.
4. Ο ανταγωνισμός του ντόπιου ελληνικού στοιχείου (αυτόχθονες) και του προσφυγικού, αλλά ομογενούς (ετερόχθονες), ήταν σε έξαρση κατά τα πρώτα τα χρόνια μετά την επανάσταση, αλλά μετά την άφιξη του βασιλιά Όθωνα οι σχέσεις τους σταδιακά εξομαλύνθηκαν.

5. Το αίτημα της μεταβολής του συντάγματος της Κρητικής Πολιτείας από την αντιπολίτευση αποτέλεσε προμήνυμα της επανάστασης του Θερίσου.

ΘΕΜΑ Β1

Να αναφερθείτε:

α) στη διακυβέρνηση της Τραπεζούντας από τον μητροπολίτη Χρύσανθο κατά το διάστημα 1916 - 1918 **(μονάδες 7)**

και β) στις ενέργειες του μητροπολίτη Αμάσειας Γερμανού Καραβαγγέλη για την προώθηση του Ποντιακού Ζητήματος κατά την περίοδο 1919 - 1921 **(μονάδες 5)**

(Μονάδες 12)

ΘΕΜΑ Β2

Να αναφερθείτε στις επιπτώσεις των εκλογών του 1933 στον ελληνικό πολιτικό χώρο μέχρι και πριν το αποτυχημένο στρατιωτικό κίνημα του Βενιζέλου

(Μονάδες 13)

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των πηγών και την ιστορική αφήγηση να προσδιορίσετε τη στάση των Μεγάλων Δυνάμεων, τις εκτιμήσεις και τους στόχους του Ελ. Βενιζέλου απέναντι στο Κρητικό ζήτημα μετά την έκρηξη της επανάστασης του Θερίσου.

(Μονάδες 25)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο Βενιζέλος όμως επιδιώκει να λύσει το πρόβλημα της Κρήτης με την ένωσή της με την Ελλάδα . Μπαίνει επικεφαλής 600 επαναστατών στις 23 Μαρτίου 1905, οι οποίοι είχαν

αποχωρήσει στο Θέρισο, και οργανώνει εκεί προσωρινή εθνική συνέλευση. Η ενωτική κίνηση εξαπλώνεται σε όλο το νησί. Μάταιες είναι οι προτροπές του πρίγκιπα Γεωργίου και των πρόξενων των μεγάλων δυνάμεων στους επαναστάτες να διαλυθούν. Τελικά ο Βενιζέλος διαπραγματεύεται με τους πρόξενους και κατορθώνει να γίνουν δεκτές οι απόψεις του για νέες μεταρρυθμίσεις και για νέες παραχωρήσεις.

A. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία, Εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 33

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο Βενιζέλος έγκαιρα προσανατολισμένος στην επίδιωξη της συμβιβαστικής διαδικασίας, βολιδοσκόπησε τη διάθεση των Ευρωπαίων εκπροσώπων και διερεύνησε τις πιθανότητες ενός πιθανού διακανονισμού. Και πραγματικά η πρόταση του της 2ας Ιουλίου για την κάθοδο στο νησί διεθνούς εξεταστικής επιτροπής, αποτέλεσε τη βάση των έμμεσων διαπραγματευτικών επαφών που αναλήφθηκαν γύρω στο τέλος Αυγούστου ανάμεσα στον Ι. Σφακιανάκη και στο Βρετανό πρόξενο E.Howard, εντεταλμένο εκπρόσωπο της τετραμερούς προξενικής επιτροπής.[...]

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1978, τομ. ΙΔ', σελ. 212

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Οι διπλωματικοί εκπρόσωποι, εξάλλου, των προστάτιδων Δυνάμεων, υπεύθυνοι για τη δράση των αντιπροσωπευτικών ευρωπαϊκών αγημάτων στη Μεγαλόνησο, παρά την κοινή επιθυμία τους –με προεξάρχοντες τον Άγγλο και το Ρώσο πρόξενο– να αντιδράσουν άμεσα στην επαναστατική πρόκληση, ήταν φυσικό τελικά να εμπλακούν σε εγγενείς δυσχέρειες, σε διαφωνίες και σε αντιφατικές πιέσεις. Η αντιγνωμία γύρω από τον καθορισμό των μέσων και των μεθόδων για την καταστολή του κινήματος, η ανεπάρκεια των διεθνών στρατευμάτων σε αριθμό ανδρών –1.800 αρχικά, 3.000 αργότερα, μετά την άφιξη των ενισχύσεων– και σε πολεμικά μέσα, αλλά και η διστακτικότητα των δημοκρατικών κυβερνήσεων του Λονδίνου, της Ρώμης και των Παρισίων να λάβουν μέτρα ικανά να προκαλέσουν αιματοχυσία και να εξεγείρουν την κοινή γνώμη, αποτέλεσαν βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες στην ανάληψη αποτελεσματικών στρατιωτικών επιχειρήσεων εναντίον των επαναστατών.

Κ. Σβολόπουλος, «Η Κρητική Πολιτεία από το 1899 ως το 1909», Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμ. ΙΔ΄, Νεώτερος Ελληνισμός από το 1881 ως το 1913, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977, σελ. 211

ΘΕΜΑ Δ

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται παρακάτω, να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα:

α. Ποιοι είναι οι λόγοι που οδήγησαν στην εκδήλωση της διαμάχης μεταξύ των αυτοχθόνων και των ετεροχθόνων κατά τη διάρκεια της Εθνοσυνέλευσης 1843- 1844; **(μονάδες 14)**

β. Πώς εκδηλώθηκε η διάσταση στον κοινωνικό τομέα ανάμεσα στους γηγενείς και τους πρόσφυγες της Μικρασιατικής καταστροφής του 1922; **(μονάδες 11)**

(Μονάδες 25)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η παλαιά αντιπάθεια, που είχε τις καταβολές της στα χρόνια του Αγώνα και είχε τη μορφή ως επί το πλείστον πολιτιστικής και τοπικιστικής εχθρικής προδιαθέσεως των ντόπιων κατά των ετεροχθόνων, οι οποίοι διέθεταν ανώτερη μόρφωση και δυτικούς τρόπους, είχε πάρει κατά την περίοδο της απόλυτης μοναρχίας οικονομικές και πολιτικές διαστάσεις, επειδή το στέμμα έδειχνε την προτίμησή του στους «νεοφερμένους» για την επάνδρωση του κρατικού μηχανισμού, παραμερίζοντας τους ντόπιους. [...] Μολονότι [...] η προτίμηση αυτή βασιζόταν στην αρχή της αξιοκρατίας (οι ετερόχθονες ήταν ενημερωμένοι σε θέματα διοικήσεως ενός δυτικού τύπου κράτους) και εξυπηρετούσε πολιτικές σκοπιμότητες (οι ετερόχθονες, σε αντίθεση με τους αυτόχθονες, δε διέθεταν τοπική δύναμη, και γι' αυτό μπορούσε να βασιζεται σ' αυτούς περισσότερο το στέμμα), οι αυτόχθονες την θεωρούσαν άνιση και άδικη μεταχείριση, και στέρηση όλων εκείνων των απολαυών και ευεργετημάτων που θεωρούσαν ότι ανήκαν σ' αυτούς. Η οικονομική άνοδος των ετεροχθόνων τους κατέστησε περισσότερο αντιπαθείς στους αυτόχθονες, όπως ήταν φυσικό. Ο πλουτισμός τους οφειλόταν από το ένα μέρος στις εμπορικές τους δραστηριότητες και από το άλλο στην υπηρεσία τους στον κρατικό μηχανισμό [που κατά κύριο λόγο προκάλεσε την αντιπάθεια των αυτοχθόνων εναντίον τους].

Νικ. Διαμαντούρος, «Η περίοδος της συνταγματικής μοναρχίας», Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμ. ΙΓ΄, Εκδοτικής Αθηνών, Αθήνα 1979, σελ. 110- 111.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Στις 8 Νοεμβρίου άρχισε τις εργασίες της η Εθνοσυνέλευση που απαρτιζέτο από 244 αντιπροσώπους ανάμεσα τους πολλοί αλύτρωτοι [...] Το 107 άρθρων Σύνταγμα ψηφίστηκε στις 4 Μαρτίου 1844 [...] και στις 18 Μαρτίου η Εθνοσυνέλευση διαλύθηκε. Το δεύτερο ζήτημα ήταν η πολύπλοκη υπόθεση αυτοχθόνων- ετεροχθόνων που μάστιζε και συνέχισε να μαστίζει το έθνος επί δεκαετίες. Πρόκειται για μια τοπικιστική αντίδραση του μικροελλαδισμού που επιθυμούσε τον εξοβελισμό των ετεροχθόνων, αλυτρώτων Ελλήνων στο όνομα ενός ψευδοαντιδυτικισμού. Το πολιτικό, πολιτιστικό και κοινωνικό χάσμα που ήρθε στην επιφάνεια με τον ορισμό του Έλληνα πολίτη, είχε προκαλέσει αντιπάθεια ήδη από τα χρόνια του Αγώνα. Η κατάληψη υψηλών δημοσίων θέσεων από ετερόχθονες, [...] προκαλούσε την μίση των ντόπιων προεστών, οι οποίοι φθονούσαν και την οικονομική πρόοδο των ετεροχθόνων. [...] Τελικά επιτεύχθηκε συμβιβασμός με ορισμό του αυτόχθονος που περιλάμβανε και όσους ετερόχθονες πολέμησαν κατά του Τούρκου και ήλθαν στην Ελλάδα πριν το 1827. Οι εγκατασταθέντες μετά το 1827 ετερόχθονες για να διορισθούν σε δημόσια υπηρεσία, έπρεπε να περιμένουν 2-4 χρόνια. Ελεύθερος ήταν ο διορισμός στο στρατό, στην εκπαίδευση και στην προξενική υπηρεσία.

Μάχη Αποστολοπούλου- Κ. Χατζηαντωνίου, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους 1821 - 1941, εκδόσεις Πελεκάνος, Αθήνα 1998, σελ. 106, 109

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Το σύνολο των χαρακτηρισμών που αποδόθηκαν στους πρόσφυγες (σημ. της Μικρασιατικής καταστροφής) είναι ενδεικτικό: «τουρκόσποροι», «τουρκομερίτες», «γιαουρτοβαφτισμένοι» και «ογλούδες» είναι ορισμένοι που χρησιμοποιήθηκαν από τους ντόπιους με σκοπό να τονιστεί και να στιγματιστεί η διαφορετικότητα των προσφύγων. Επιπλέον, δεν ήταν σπάνια η επίκληση του κινδύνου «ηθικής διάβρωσης» της κοινωνίας από την υποτιθέμενη «σεξουαλική χαλαρότητα» και τον τρόπο ζωής των γυναικών προσφύγων. Ο χαρακτηρισμός «Σμυρνια» ή «παστρικιά» δεν ήταν άσχετος με αυτού του είδους τις κατηγορίες. Η παρακάτω περιγραφή της Αρμένισσας Ανζέλ Κουρτιάν είναι χαρακτηριστική του τρόπου με τον οποίο αρκετοί ντόπιοι βίωναν και ερμήνευαν αυτή τη διαφοροποίηση: «Οι νέοι της Αθήνας και του Πειραιά έρχονται εδώ [δηλ. στην Κοκκινιά] για να διασκεδάσουν. Έχουν ξετρελαθεί με τα κορίτσια. Τις βρίσκουν πιο όμορφες και πιο εξελιγμένες. Στην αρχή ήρθαν για διασκέδαση και για να βρουν καμιά καμωματού. Όμως γρήγορα τους τυλίγει κάποια και παντρεύονται. Οι ντόπιοι έχουν κατατρομάξει για τα παιδιά τους. Τα χάνουν από το δικό τους περιβάλλον. Κάθε γονιός φοβάται μην τυχόν πάρει ο γιος του καμιά προσφυγοπούλα δίχως προίκα».

Κ. Κατσάπης, «Αντιπαραθέσεις μεταξύ Γηγενών και Μικρασιατών Προσφύγων στην Ελλάδα», Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού, λήμμα: Μικρά Ασία, Αθήνα 2002.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ !

